BYGG UPPSALA BÄTTRE

Kommunpolitiskt valprogram 2026
Kristdemokraterna i Uppsala

Innehållsförteckning

Förord 4

1. Uppsalas familjer är samhällets viktigaste byggsten 5
   1) Kvalitén och mångfalden inom barnomsorgen ska bli bättre 6
   2) Kommunen tillsammans med föräldrar ska ge barnen goda uppväxtvillkor 6
   3) Familjer med särskilda behov ska få det stöd de behöver 7
2. Äldreomsorgen ska ge trygghet och värdighet, inte övergrepp och dålig kvalitet 8
   1) Äldreomsorgen återupprättar trygghet och kvalitet 10
   2) Ta vara på de äldre som resurs, och arbeta förebyggande 10
   3) En arbetsgivarpolitik värd våra medarbetare 10
3. En LSS-service som utgår från individens behov, utan försummelse och isolering 11
   1) Den enskilde ska vara utgångspunkten för insatserna, inte kommunens byråkrater 12
   2) Öka integrationen för personer med LSS 12
   3) En arbetsgivarpolitik värd våra medarbetare 12
4. En skola för kunskap och bildning, utan skärmar och överfulla klassrum 13
   1) Vi ska ha en skola som ger bildning och goda kunskaper 14
   2) Elevhälsan ska byggas ut och ohälsa förebyggas 15
   3) Det ska vara attraktivt att jobba i skolan 15
5. Uppsala ska vara attraktivt att bo i, inte ett oframkomligt miljonprogram 16
   1) Bostadsbyggandet ska inriktas mot småhus och trädgårdsstäder 18
   2) Staden byggs för trivsamhet och trygghet 18
   3) Man ska kunna ta sig fram även med bil 18
6. Svenska värderingar ska styra samhällsbygget, inte islamism, hederskulturer eller kvinnoförtryck 20
   1) Vi ska stå för och befästa de värderingar som byggt Uppsala och Sverige under 1000 år 21
   2) Varje människa kan bidra och ska inte i första hand behandlas som offer eller hjälpobjekt 21
   3) Uppsala ska byggas med god samhällsgemenskap och gemensamma värderingar 21
7. Landsbygden ska växa, inte stängas ner 22
   1) Kransorterna utvecklas med fokus på hela livets boende 23
   2) Bilen ska sluta straffas – satsa på framkomlighet 23
   3) Att landsbygdens roll som garant för krisberedskap och trygghet för staden ska stärkas 23
   4) Att det lokala medborgarinflytandet utvecklas 24
8. Säkerhet och trygghet ska ges alla, brottslighet och gängkriminalitet motverkas 25
   1) Brottsligheten i hela staden ska beivras, inga laglösa områden kan tolereras 26
   2) Förebyggande åtgärder ska sättas in för att hindra unga att hamna i kriminalitet 26
   3) Alla som bor i Uppsala ska känna trygghet att gå ut genom en genomtänkt samhällsplanering 27
9. Företagen är grunden för tillväxt, ett gott näringslivsklimat ska återupprättas 28
   1) Servicen till företagen ska prioriteras i hela kommunorganisationen 29
   2) Kompetensförsörjningen ska tryggas genom att företagens behov blir utgångspunkt för kommunens utbildningar och arbetsmarknadsinsatser 29

3) Innovation och AI ska utnyttjas för utveckling av Uppsala 29
4) Skatten ska sänkas genom att kärnverksamheten i kommunen prioriteras 30
10. Kultur och idrott tillgängligt för alla, utan skrytbyggen och slöseri 31
1) Uppsalas unika kulturarv och aktiva kulturliv ska utvecklas 32
2) Ge idrottsföreningar och civilsamhället möjlighet att utveckla idrotten 33
3) Ta vara på kraften i det lokala föreningslivet 33

Förord

Under snart 12 år har Uppsala styrts av Socialdemokraterna & Co. Äldreomsorgen är i kris, framkomligheten i stan minskar och pengarna till skolan går till att bygga spårväg i stället. Nu är det dags för ett annat Uppsala. Ett Uppsala där besluten fattas vid köksborden och inte av kommunens byråkrater. Bygg Uppsala bättre!

Vi tror på Uppsala! Kristdemokraterna vill bygga en kommun där de nära gemenskaperna är utgångspunkten. Vår ideologi innehåller subsidiaritetsprincipen, ett krångligt ord men det innebär att beslut fattas på lägsta ändamålsenliga nivå. Familjen är den viktigaste byggstenen i samhället, sedan grannskapet, arbetsplatsen, skolan, föreningar och företag. Vi ska bygga kommunen underifrån och vara varsamma med skattepengarna.

Vi vill skapa ett samhälle med småhus och trädgårdsstäder. Med en samhällsgemenskap som byggs från nära gemenskaper och relationer. Som slår vakt om våra fäderneärvda värderingar och samtidigt riktar blicken mot en ljusnande framtid. Våra barn måste få ett tryggt hem och en förskola med hög kvalitet. Skolgången ska vara en grund för studier, arbete och ett fungerande vuxenliv. Hur vi tar hand om de med störst behov, äldre och personer med funktionsnedsättning, är viktiga värdemätare på tillståndet i vår kommun.

Våra skattepengar ska gå till välfärdens kärnverksamhet, inte skrytprojekt som ny spårväg eller en ny simhall i Gottsunda. Vi måste prioritera våra företag, eftersom det är där vårt skatteunderlag finns.

Uppsala växer med forskning, nya innovativa företag, framgångsrika idrottsföreningar och en växande stad och landsbygd. Allt detta behöver kommunen stötta och ge god service till – vi kristdemokrater är beredda att tillsammans med de borgerliga partierna styra Uppsala efter valet. Uppsala behöver ett nytt styre som kan sätta medborgarnas behov i centrum under de kommande fyra åren.

JONAS SEGERSAM (KD)
Kommunalråd

1. Uppsalas familjer är samhällets viktigaste byggsten

Familjen är den naturliga och grundläggande enheten i samhället och har rätt till samhällets och statens skydd. (KD:s principprogram s. 34)

Familjen är den viktigaste gemenskapen och den grund på vilken samhället vilar. Barn som växer upp i trygga familjer får goda förutsättningar att klara livets utmaningar. Politiken ska därför stödja familjerna, inte styra dem.

Stödet till familjerna sker på flera sätt. Kommunens viktigaste uppgift är att ge god service till alla sina invånare, och det gäller inte minst barnfamiljer. Samhällets insatser är i stor utsträckning riktade mot barn – det gäller födsel, socialförsäkringssystem i form av föräldraförsäkring och barnbidrag, det gäller barnhälsovård och annan hälso- och sjukvård, och det gäller barnomsorg och skola. Insatserna sker från både stat, region och kommun.

Många av Uppsalas invånare lever inte i traditionella familjer, och vi har även många ensamhushåll. Men principen om familjen som samhällets grundläggande byggsten gäller även om den består av bara en person, eller en större grupp som lever i en kollektiv gemenskap.

Familjen är dock i normalfallet den plats där barnen växer upp. Det är föräldrarna, inte det offentliga som har huvudansvaret för barnen. Vi vill hjälpa föräldrar att se och ta sitt föräldraansvar, samtidigt som vi möter behov av hjälp, omsorg och stöd. Kristdemokraterna vill att föräldrar ska kunna tillbringa mer tid med sina barn när de är små, därför motsätter vi oss alla planer på att minska eller kvotera föräldraförsäkringen. På nationell nivå driver vi i stället frågan om att förlänga föräldraförsäkringen och höja barnbidraget för att ge föräldrarna större möjligheter att vara tillsammans med sina barn. Vi vill också bygga ut familjedaghem och föräldranätverk där föräldrar själva kan organisera sin barnomsorg och få ersättning för det.

Väljer man att använda förskola, vilket de allra flesta gör, då ska vi se till att den håller god kvalitet. I Uppsala drivs mer än hälften av förskolorna av fristående huvudmän. Det motsvarar dock bara ungefär 1/3 av barnen, vilket innebär att de kommunala enheterna är betydligt större. Vi vill stärka kvaliteten hos både de kommunala och fristående förskolorna genom bättre resurser, högre kompetens och framför allt mindre barngrupper. Personaltätheten och gruppstorleken är den enskilt viktigaste kvalitetsfaktorn särskilt för de allra minsta barnen. Det är också viktigt att det finns förskolor där människor bor, även ute på landsbygden. Vi vill verka för mindre enheter som villaförskolor i stället för tvåvåningsenheter med 8 avdelningar.

I de fall familjen fallerar behöver samhället kunna ge stöd, särskilt till barnen. Vi behöver erbjuda fungerande familjerådgivning, och vi behöver stödja familjer med särskilda behov. I extremfall kan barn behöva omhändertas av det offentliga vilket är ett väldigt stort ansvar – och då är det viktigt att det sker på ett sätt som gör att barnens bästa sätts i centrum. Att slitas från sitt hem är nog så upprivande, att sedan placeras på

institution kan göra saken ännu värre. Därför ska kommunen eftersträva hemmaplanslösningar, nätverksplaceringar och verka för att i största möjliga mån omplacera barn i familjehem och inte på HVB.

KRISTDEMOKRATERNA I UPPSALA VILL DÄRFÖR ATT:

1) Kvalitén och mångfalden inom barnomsorgen ska bli bättre

- ✓ Skolverkets riktlinjer gällande barngruppers storlek ska gälla, med max 12 i småbarnsgrupper och max 15 barn i övriga grupper.
- ✓ Mindre förskolor med max fyra avdelningar ska eftersträvas.
- ✓ Arbetsmiljön förbättras genom att exempelvis identifiera och eliminera ljudtrötthet samt tillförsäkra goda och stimulerande vistelsemiljöer både inne och ute.
- ✓ Omforma avgiften så att familjer som väljer kortare vistelsetid får betala mindre
- ✓ Syskonförtur ska gälla och val av förskola utformas så att föräldrarnas önskemål och behov är viktigaste urvalskriterium.
- ✓ Pedagogisk omsorg (familjedaghem och föräldranätverk) utvecklas och ges stöd av kommunen för att kunna erbjuda fler platser, särskilt där det är ett stort avstånd till förskola.
- ✓ Kommunen ska erbjuda familjedaghemsgaranti så att alla som söker pedagogisk omsorg kan få det, samtidigt som informationen om alternativa barnomsorgsformer förbättras.
- ✓ Fristående utförare är avgörande för god kvalitet och för att möta efterfrågan, och ska därför bemötas som viktiga samarbetspartner av kommunen och göras delaktiga i lokalplaneringen genom en aktiv mark- och näringslivspolitik.
- ✓ Föräldralediga erbjuds max 20 timmars barnomsorg och arbetssökande 30 timmar för att öka kvaliteten, och tiden förläggs på ett sätt som efterfrågas av föräldrarna.

2) Kommunen tillsammans med föräldrar ska ge barnen goda uppväxtvillkor

- ✓ Psykisk ohälsa ska förebyggas genom tidiga insatser och bättre stöd i förskola och skola.
- ✓ Kommunen ska erbjuda föräldrastödskurser / familjestödsprogram, exempelvis Triple P och Cope, som ska utvecklas för att fler som behöver stödet ska nås genom att aktiva erbjudanden till föräldrar från småbarnstid till tonårstid.
- ✓ Öppna förskolor, gärna inom ramen för en familjecentral, ska finnas i hela kommunen och kunna drivas av såväl kommunala som fristående huvudmän.
- ✓ För barn som behöver lära sig det svenska språket ska det göras särskilda insatser så att svenskakunskaperna är goda när skolan börjar. Detta förutsätter förskoleplatser och att personalen där kan tillräckligt bra svenska.

3) Familjer med särskilda behov ska få det stöd de behöver

- ✓ Kommunen ska erbjuda en familjerådgivningsgaranti som säkerställer att par som behöver stöd får det inom en månad. Alla nya par ska erbjudas ett samtalstillfälle.
- ✓ Vid placeringar ska familjehem vara utgångspunkt. Hemmaplanslösningar och nätverksplaceringar eftersträvas generellt vid alla placeringar, och HVB undviks.
- ✓ Samverkan mellan förskola, skola, regionen (BVC/MVC) och socialtjänst ska utökas, exempelvis genom fler familjecentraler.

2. Äldreomsorgen ska ge trygghet och värdighet, inte övergrepp och dålig kvalitet

Samhället måste skapa förutsättningar för att människor ska få kunna växa upp och åldras under trygga och värdiga former. Respekten för alla människors absoluta och okränkbara värde måste upprätthållas under hela livscykeln. Värdigheten i ett samhälle kan bäst bedömas utifrån hur man bemöter de mest behövande människorna. (KD:s principprogram s. 23).

För Kristdemokraterna är vården och omsorgen av äldre en hjärtefråga. Hur vi tar hand om dessa personer är en viktig värdemätare på tillståndet i samhället. Vården och omsorgen måste kännetecknas av värdighet och respekt, och det är alltid den enskildes behov som ska vara i centrum, inte kommunens organisation eller regler.
Ett friskt åldrande förutsätter rörelse och gemenskap. Idrott och fysisk aktivitet är lika viktigt för äldre som för yngre, och måste erbjudas i former som är anpassade efter olika livssituationer och funktionsförmågor. Många äldre i Uppsala kommun är inte i behov av kommunen omsorg, och vi bör ta vara på dessa människor och deras erfarenhet.

Ofrivillig ensamhet är ett av vår tids största folkhälsoproblem. För många äldre leder ensamhet till försämrad hälsa, undernäring och otrygghet. Det är inte värdigt ett samhälle som säger sig värna människovärdet. Kristdemokraterna vill därför att Uppsala kommun arbetar mer uppsökande för att nå äldre som riskerar isolering. Träffpunkter, seniorrestauranger och dagverksamheter ska utvecklas i nära samarbete med civilsamhälle och näringsliv och utformas efter vad äldre själva efterfrågar. Dessa mötesplatser ska finnas i hela kommunen, även på landsbygden. Kommunen kan inte ersätta mänskliga relationer – men den kan möjliggöra dem. Samarbetet med föreningar, kyrkor och ideella organisationer är därför en självklar del av en kristdemokratisk omsorgspolitik.

Uppsala kommun har på senare år skakats av skandaler när det gäller våldtäkter och övergrepp mot äldre kvinnor inom hemtjänsten. Det är naturligtvis helt oacceptabelt, men har sin bakgrund i att äldreomsorgen fått fungera mer som arbetsmarknadsåtgärd än som en bastion för hög kvalitet och kvalificerad vård. En rad åtgärder har haft en negativ betydelse för kvaliteten, att den palliativa vården nedmonterats, att den ideologiska målsättningen har varit att kommunalisera utförande och drift samt att hälso- och sjukvården har separerats från den dagliga driften och ansvaret för verksamheten.

Kristdemokraterna vill se en reform av hälso- och sjukvården i Sverige. Vi anser att landstingen som inrättades på 1860-talet inte längre är ändamålsenliga för att ge en god

vård och likvärdig service. Därför vill vi förstatliga sjukhusen, och förbättra samverkan mellan den kommunala nivån och sjukvården i övrigt för att ge en bättre och mer tillförlitlig service.

Vi vill skapa tydliga trygghets- och värdighetsgarantier. Den som nått hög ålder och önskar flytta till ett anpassat boende ska mötas av tillit. Trygghet i vardagen ska bygga på den enskildes egen upplevelse av behov, inte på snäva bedömningar. Kristdemokraterna vänder sig mot en äldreomsorg där människor reduceras till vårdobjekt. Att ta emot hjälp måste kombineras med inflytande och värdighet. Äldre som bor på särskilt boende ska ha ett reellt inflytande över sin vardag – över måltider, aktiviteter, social gemenskap och dygnsrytm. För många är möjligheten att komma ut i friska luften avgörande för både fysisk och psykisk hälsa.

Den palliativa vården är ett särskilt-ansvar med starka moraliska kopplingar. Livets slut får aldrig reduceras till ett administrativt ärende eller hanteras på distans. Kristdemokraterna vill därför stärka den palliativa vården i kommunen och utveckla palliativa team i nära samarbete med Region Uppsala, så att människor kan få vård och omsorg med värdighet, trygghet och närvaro när livet går mot sitt slut.

Vissa omsorgstagare behöver plats i särskilda boenden, andra får omsorg och vård i ordinära boenden. Boendet är inte bara en plats- det är ett hem. Därför måste Uppsala kommun säkerställa ett brett och varierat utbud av boendeformer: trygghetsboenden, vårdboenden och seniorbostäder. Kommunen klarar inte detta ensam. Samverkan med privata och idéburna aktörer är nödvändig för att möta behoven, korta köerna och säkerställa valfriheten. Äldre ska ha möjlighet att välja utförare – och att välja bort.

Samtidigt krävs ett tydligt ansvar. Allvarliga brister i omsorgen ska följas upp systematiskt och hanteras öppet. Missförhållanden får aldrig normaliseras eller ursäktas. Ett fungerande system ska skydda den enskilde – inte organisationen.

Välfärden bärs ytterst av människor. Utan kompetenta, trygga och engagerade medarbetare faller varje reform. Vi vill att Uppsala kommun tar sitt arbetsgivaransvar på större allvar. Chefer måste ha rimliga uppdrag och rätt stöd för att kunna leda nära och effektivt. Medarbetare ska ha rätt kompetens innan de arbetar självständigt, erbjudas kontinuerlig fortbildning och ges möjlighet att påverka sina scheman och sin arbetssituation. Omsorg är ett kvalificerat yrke som kräver god kommunikation. Därför är kunskaper i svenska språket, i både tal och skrift, en självklar förutsättning för trygg vård och gott bemötande. Höga krav ska alltid kombineras med goda villkor och löner som speglar yrkets ansvar

KRISTDEMOKRATERNA I UPPSALA VILL DÄRFÖR ATT:

1) Äldreomsorgen återupprättar trygghet och kvalitet

- ✓ En trygghetsgaranti inom hemtjänsten utformas så att äldre inte ska behöva träffa fler medarbetare än vad de själva kan lära känna, och kunna välja kön på personer som utför intimhygien (detta ska gälla all omsorg). Man behöver också säkerställa rutiner för att hindra stölder och bedrägerier mot äldre och brukare, särskilt inom hemtjänsten som vi själva ansvarar för. Alla brott ska polisanmälas.
- ✓ Värdighetsgarantier ska utvecklas, det gäller läkemedelsgenomgångar, möjlighet till utevistelse, god och näringsrik mat och andra viktiga kvalitetsfaktorer.
- ✓ Den palliativa vården ska vara god, och vård i livets slutskede ska eftersträvas att ges där patienterna själva så önskar, i hemmet eller på boendet. Palliativa team och närvårdsplatser utvecklas i samarbete med Region Uppsala
- ✓ En äldreboendegaranti införs som ger alla över 85 år ett erbjudande om anpassat boende utan biståndsbedömning.
- ✓ Öka samarbetet mellan region och kommun inom hemsjukvården, för att undvika onödiga inläggningar på sjukhus.
- ✓ Äldreomsorgen bör utformas enligt ett enhetligt och sammanhållet LOV (Lagen Om Valfrihet) - system som gäller både kommunens egna verksamheter och fristående utförare. LOV och LOU ska även användas som instrument för att höja valfriheten och kvaliteten inom vård och omsorg i övrigt

2) Ta vara på de äldre som resurs, och arbeta förebyggande

- ✓ Inrätta fler träffpunkter 65+, och seniorrestauranger även på landsbygden och gärna i samverkan med civilsamhälle och företag
- ✓ Minska ofrivillig ensamhet hos äldre genom uppsökande äldresamtal som erbjuds alla 80+
- ✓ Gör en särskild satsning på idrott för äldre

3) En arbetsgivarpolitik värd våra medarbetare

- ✓ Lönesatsning för personalen.
- ✓ Ökat chefsstöd, och max 25 anställda per chef.
- ✓ Kompetens- och språkkrav på alla anställda – legitimation eller skyddad titel kontrolleras och fysiska språktester genomförs.
- ✓ Nödvändiga bakgrundskontroller genomförs på alla anställda, inte bara polisregisterutdrag utan exempelvis systematisk referenstagning och andra relevanta kontroller.
- ✓ Provanställning blir norm.
- ✓ Öka flexibiliteten i schemaläggningen så att medarbetarnas önskemål får genomslag i arbetstidsförläggningen.
- ✓ Inför seniorbonus för att hålla kvar medarbetare inom bristyrken efter pensionsåldern.
- ✓ Inför ett aktivt rekryteringsarbete genom exempelvis vårdcollege och genom att stärka kommunens varumärke som arbetsgivare.

3. En LSS-service som utgår från individens behov, utan försummelse och isolering

Graden av funktionsnedsättning är inte statisk, utan är till del en följd av samhällets beredvillighet och förmåga att gå människor med funktionsnedsättning till mötes. Funktionsnedsättningen blir i själva verket ett handikapp för den enskilde först när samhället inte förmår att kompensera bristerna. (KD:s principprogram s. 27).

Kristdemokraternas funktionshinderpolitik tar sin utgångspunkt i människans okränkbara värde. Varje människa är mer än sin funktion, ålder eller vårdbehov. Hon är en person med kroppsliga, själsliga, sociala och andliga behov.

Insatserna ska därför alltid utgå från människan – aldrig från systemen. När organisation eller budgetlogik tillåts gå före den enskildes behov, då har politiken tappat sin moraliska kompass. Kristdemokraterna vill bygga en omsorg som präglas av värdighet, trygghet, närhet och ansvar, där relationer värderas högre än rutiner och där helhetssynen får styra.

Insatserna för personer med funktionsnedsättning ska bygga på rätten till ett självständigt liv och verklig delaktighet. Uppsala kommun måste ta ansvar för att det finns tillräckligt många LSS-boenden, utformade efter målgruppens behov och önskemål. Kön har varit oacceptabelt lång, samtidigt som matchningen fungerat dåligt. Genom att förbättra detta minskar vi antal tomplatser och stärker individens rätt att välja boende.

Möjligheten att byta boende när livssituationen förändras måste förbättras, och biståndsbedömningen ska vara tydlig, rättssäker och förutsägbar. LSS är en frihetsreform som ska värnas och utvecklas, inte begränsas. Tyvärr ser vi hur Uppsala skiljer ut sig i njugga biståndsbedömningar, och en strävan efter att hela tiden tangera lagstiftningens lägstanivå. Detta vill vi ändra genom tydliga riktlinjer som innebär gynnande beslut i de fall rättstillämpningen inte fångar behovet av insatser. Vi måste ha ett system för att rimliga beslut fattas, så att de som behöver personlig assistans verkligen får det. Detta kan exempelvis innebära att assistans/ledsagning ska kunna ges vid studier och resor.

På nationell nivå vill Kristdemokraterna göra en översyn av nuvarande LSS-lagstiftning för att möjliggöra att avlösarservice även kan ske utanför hemmets dörrar. Man behöver även se över om det går att slå ihop ledsagning och avlösarservice för att göra den mer flexibel. I väntan på att personlig assistans får statligt huvudmannaskap ska rätten till assistans säkras i Uppsala kommun.

Vi vill även bättre värdera anhörigas insatser, samtidigt som vi måste stävja fusk och välfärdsbrottslighet. Vi vill även utveckla daglig verksamhet som en kontaktyta till

samhället. I den utsträckning det går ska även personer med funktionsnedsättning kunna vara delaktiga i den ordinarie arbetsmarknaden eller ha meningsfulla sysselsättningar utifrån sina enskilda förutsättningar.

KRISTDEMOKRATERNA I UPPSALA VILL DÄRFÖR ATT:

1) Den enskilde ska vara utgångspunkten för insatserna, inte kommunens byråkrater

- ✓ Vi behöver fler LSS-boenden. För att trygga efterfrågan måste Uppsala kommun samarbeta med fristående utförare, så att vi kan garantera att ingen ska behöva vänta längre än tre månader
- ✓ Det är den enskilde som ska kunna välja boende, och det ska även finnas möjlighet att byta boende för den brukare som vill flytta
- ✓ Kristdemokraterna ser fristående utförare, och särskilt den idéburna sektorn, som en viktig resurs. Kommunen bör aktivt medverka till att en större andel av LSS-insatser kan utföras av idéburna aktörer
- ✓ Avstå som grundregel från att fatta tidsbegränsade beslut när det är fråga om livsvarig funktionsnedsättning
- ✓ Ta fram riktlinjer kring biståndsbedömning enligt LSS som ger utrymme att när så behövs fatta gynnande beslut över lagens lägstanivå
- ✓ Förvaltningen ska som grundregel inte överklaga domstolsbeslut
- ✓ Korttidsverksamhet är en viktig avlastning för anhöriga, och bör kunna kombineras med avlösning och ledsagare.
- ✓ Anhöriganställning vid ledsagning/avlösarservice (liksom för personlig assistans) bör i vissa fall kunna användas under en övergångsperiod
- ✓ Säkerställ att personer under 65 år som placeras i särskilt boende blir adekvat bemötta och har möjlighet att välja utförare på samma sätt som personer över 65.
- ✓ Ge rätt till kontakt och dialog med biståndshandläggare

2) Öka integrationen för personer med LSS

- ✓ Utveckla daglig verksamhet för att öka kontaktytan med det ordinarie arbetslivet och gör det möjligt att kombinera med studier och praktik.
- ✓ Erbjud daglig verksamhet enligt LSS över kommungränsen.
- ✓ Gör det möjligt att studier och praktik går att kombinera med daglig verksamhet.
- ✓ Ge möjlighet att ha en kontaktperson som inte är boendepersonal.

3) En arbetsgivarpolitik värd våra medarbetare

- ✓ Lönesatsning för personalen.
- ✓ Kompetens- och språkkrav på alla anställda genom bättre bakgrundskontroller (exempelvis kontroll mot belastningsregister och systematisk referenstagning) och språktester.
- ✓ Motverka tystnadskultur, försummelse och missförhållanden genom ett bättre ledarskap och ett effektivare systematiskt kvalitetsarbete.
- ✓ Provanställning blir norm.

4. En skola för kunskap och bildning, utan skärmar och överfulla klassrum

Skolan har två huvuduppgifter: dels att stimulera elevernas intellektuella och praktiska kunskapsutveckling och kritiska tänkande, dels att tillsammans med föräldrarna, fostra eleverna till ansvarsfulla samhällsmedborgare. Under förutsättning att skolorna har denna utgångspunkt, följer läroplanen och lever upp till kvalitetskrav, ska de ges ett stort mått av frihet att själva utforma undervisningen. (KD:s principprogram s. 30)

Kristdemokraterna vill se en skola präglad av höga kunskapsmål, ordning och reda samt studiero i stället för progressiva pedagogiska idéer som växlar efter tidsanda och politiskt tyckande. Utbildningen ska grundas på vetenskap och beprövad erfarenhet. Det övergripande målet måste vara höjda skolresultat så att fler elever rustas för gymnasium, högre utbildning och arbetsliv. Skolans personal och i synnerhet lärarna är nyckeln till denna förändring. Därför måste läraryrkets status höjas och lärarnas roll som auktoritet i klassrummen stärkas. Lärare som agerar mot bråkiga elever ska alltid kunna räkna med kommunens stöd. Lärare måste också få mer tid att vara just lärare och lägga mindre tid på att administrera. Ledarskapet är avgörande för en framgångsrik skola, därför behöver även rektorer och skolledare få det stöd de behöver för att få rätt kompetens, resurser och frihet att leda skolorna på bästa sätt.

Skolan ska präglas av våra demokratiska, svenska värderingar. Grunden är ett lika människovärde oberoende av kön, ras eller andra egenskaper. Vi ska göra rätt för oss, och vara ärliga. En grundbult i vårt rättssystem är att den som gjort fel ska erkänna, be om förlåtelse och sona det man gjort. Detta står i skarp kontrast mot hederskulturer där man i stället lär sig dölja sina felsteg och aldrig visa svaghet eller be om förlåtelse. Våra skolungdomar behöver en rejäl vaccination mot antisemitism, förakt för svaghet, mot våldsförhärligande och kvinnoförtryck. Vi behöver fostra den unga generationen att älska det som vår svenska flagga står för - frihet, sunda värderingar, försoning och rättfärdighet.

I Uppsala ser vi hur fortsatt många elever saknar behörighet till gymnasiet, och i vissa fall sliter med utmaningar som NPF (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) eller psykisk eller fysisk ohälsa. De måste få den hjälp och det stöd de behöver. Elevpengen är bland de lägsta i landet, särskilt för de lägre stadierna. Det gör att nästan ingen fristående aktör vill etablera lågstadium i Uppsala kommun vilket ger en olycklig situation med skolbyten i mellanstadieåldern.

Det fria skolvalet, en rättighet enligt Europakonvention, ska fortsatt värnas. Friskolorna utmanar de kommunala skolorna att hålla en hög kvalitet och vara konkurrenskraftiga. Skollagen tillförsäkrar fristående skolor ersättning på lika villkor, och kommunen ska

medverka till detta genom en transparent redovisning av kommunens egna kostnader som utgör grund för ersättningen till övriga skolor. Självklart ska Skolinspektionens krav följas, vilket exempelvis omöjliggör för skolor med islamistiskt inflytande att bedriva verksamhet i Uppsala. När det gäller förskolor har kommunen själv tillsynsansvaret och ska se till att enbart verksamheter som uppfyller kraven ska kunna vara kvar.

För att skolan ska vara en trygg miljö för eleverna behövs krafttag mot mobbare och andra som stör skolmiljön som en respektfull plats för kunskapsinhämtning. Elevhälsoteamen på skolorna behöver också resurser i form av logopeder och psykologer för att säkerställa att eleverna får stöd under hela sin utbildning. Vi vill stärka elevhälsoarbetet, och samverkan med exempelvis socialtjänst, polis och samhället utanför skolan (näringsliv, civilsamhälle, idrottsföreningar och så vidare).

Elever med behov av särskilt stöd måste få den hjälp de behöver. Det behöver finnas särskilda resursenheter och resursskolor som ger stöd till elever som har särskilda utmaningar i skolmiljön.

KRISTDEMOKRATERNA I UPPSALA VILL DÄRFÖR ATT:

1) Vi ska ha en skola som ger bildning och goda kunskaper

- ✓ Elevers och föräldrars eget val ska vara utgångspunkten för skolplaceringen
- ✓ För att underlätta det aktiva skolvalet ska det finnas tydliga och transparenta jämförelser mellan skolorna på kommunens hemsida
- ✓ Redovisa skolornas förädlingsvärde, alltså skolornas resultat ställt mot elevernas förkunskaper och socioekonomi, för att identifiera framgångsrika exempel
- ✓ Förbättra skolskjutsen genom bättre samordning med region Uppsala (den särskilda kollektivtrafiken)
- ✓ Implementera modellen med mobilfria skolor och upprätthåll nolltolerans mot olovlig frånvaro och droger
- ✓ Rättning av nationella prov ska samordnas och göras externt
- ✓ Montera fler trygghetskameror inne på skolor och ute på skolgårdar
- ✓ Onödiga kostnader ska minimeras, och lokalkostnaderna hållas nere genom mer flexibla skolor, bättre planering, och större konkurrens med fristående aktörer
- ✓ Gymnasieskolorna ska få ett bättre underlag genom en utvecklad gymnasieregion i länet och genom färre kommunala skolor som konkurrerar med varandra
- ✓ Yrkesutbildningen ska stärkas, och antal teoretiska utbildningar i kommunal regi ska begränsas så att det krävs en viss nivå för att komma in på utbildningarna.
- ✓ Jällaskolan ska utvecklas till ett konkurrenskraftigt yrkes- och naturbruksgymnasium med fungerande elevhem, attraktiva lokaler och en välfungerande gårdsdrift
- ✓ Integration sker inte bara genom språket utan nyckeln till en kultur går även genom maten. Därför ska basen i skolmaten vara svensk husmanskost, vilket även är bäst för miljön.

2) Elevhälsan ska byggas ut och ohälsa förebyggas

- ✓ Elever som mobbar andra ska i enlighet med skollagen kunna stängas av eller flyttas oftare än vad som nu tillämpas i Uppsala kommun
- ✓ Bygg ut elevhälsoteam med psykologer, logopeder och kuratorer samt samarbeta bättre med Region Uppsala (BUP och primärvård)
- ✓ Inför en elevhälsogaranti som ger elever möjlighet att varje skoldag kunna komma i kontakt med elevhälsan, även digitalt om så önskas.
- ✓ Problemet med psykisk ohälsa bland unga ska förebyggas genom tidiga insatser i samverkan med familjerna, och genom att uppmärksamma problematiken under hela skoltiden

3) Det ska vara attraktivt att jobba i skolan

- ✓ Stärk stödet för lärare som agerar mot bråkiga elever
- ✓ Minska den administrativa bördan på lärare genom att införa incitament för skolledare att minska administrationen
- ✓ Utveckla program för lärares kompetens- och karriärsutveckling

5. Uppsala ska vara attraktivt att bo i, inte ett oframkomligt miljonprogram

Ett samhällsbyggande utifrån en kristdemokratisk värdegrund innebär att planera för trygga och vackra miljöer där invånarna själva tar aktiv del i beslutsprocessen och känner sig delaktiga i skapandet av sina närmiljöer. (KD:s principprogram s. 38)

Uppsala har blivit en stad med många nya höghus som byggs för tätt och för mycket. Framkomligheten för bilar har försämrats och spårvägen hotar att ta alla resurser och vända upp och ner på stan under lång tid framöver.

Vi anser att nu måste vi sätta ner foten. Vi anser att spårvagnsutbyggnaden måste stoppas, eftersom kostnaden för att genomföra projektet fortfarande är långt mycket högre än att avbryta byggnationen. Kollektivtrafiken är Region Uppsalas ansvarsområde, och därför ska inte kommunen ta så stor del av investeringen. Under överskådlig framtid ska vi i stället förlita oss på välfungerande långa bussar, gärna med el-drift som kan kollektivtrafikförsörja Uppsala. Kristdemokraterna har verkat för en folkomröstning om spårvägen, och hela tiden betonat vikten av att denna typ av investering kräver förankring både hos befolkningen och hos oppositionen.

Vi måste komma tillrätta med de många flaskhalsar som finns i vår transportinfrastruktur. Vi vill stödja statens arbete att bygga ut fyra järnvägsspår mellan Uppsala och länsgränsen till Stockholm inklusive en ny järnvägsstation Uppsala Södra belägen söder om Bergsbrunna. Vi behöver också bygga ut stationer längs järnvägen i andra delar av kommunen. Det behövs nya tågstopp i Vänge och Järlåsa, och en utveckling av stationssamhällena Storvreta, Vattholma och Skyttorp.

En annan flaskhals är cykeltrafiken. Många cykelvägar slutar i tomma intet och cykelvägar dras längs stora trafikleder. Vi vill i stället utveckla trivsamma cykelstråk exempelvis längs Fyrisån. Framför allt behövs investeringar i cykelvägar på landsbygden se kapitel 7 (första punkten och tredje underpunkten).

Den tredje och kanske viktigaste bristen gäller bil-, buss- och lastbilstrafiken, och därmed framkomlighet för utryckningsfordon. Under lång tid har nödvändiga investeringar skjutits på framtiden varför vi har onödiga farthinder, avstängningar och för liten kapacitet. Köer uppstår exempelvis längs Valsätravägen, Dag Hammarskjölds väg, Kungsängsleden, Flogstakorsningen, Kyrkogårdsgatan / Övre slotts och vid rondellen Österleden/Bärbyleden. Det har gått så långt att man tvingats sätta upp köskyltar på E4 vid Uppsala.

Vi vill ha fungerande kringleder, en sydvästlänk och en utbyggnad av kapaciteten för att kunna avlasta city och få en fungerande trafiksituation. Vi behöver bygga ut pendlarparkeringar, särskilt vid järnvägsstationerna, för fungerande omstigningar från bil och cykel till kollektivtrafik, integrerat med system för elcyklar. Bilen är inte ett hot mot Uppsala utan ett nödvändigt transportmedel som många är beroende av.

Kommuninvånarnas vardagsliv ska vara utgångspunkten för stadsplaneringen. Framkomligheten med personbil är en viktig faktor för att familjers livspussel ska gå ihop, särskilt för befolkningen utanför staden. Parkeringar och platser för lämning och hämtning ska planeras nära skolor och idrottsanläggningar och utvecklas för att förbättra flöden, säkerhet och tillgänglighet.

För att verkligen vara en tillgänglig, äldrevänlig och familjevänlig kommun behöver vi se till att man kan ta sig fram - med alla trafikslag - på ett säkert och tryggt sätt. Hänsyn ska tas till personer i alla åldrar, såväl barnfamiljer som äldre. Framkomligheten för personer med funktionsnedsättning bör särskilt beaktas.

Ett transportsystem som inte får glömmas bort är båten. Uppsala ligger där det ligger på grund av hamnen, ända sedan ärkebiskopssätet flyttades från nuvarande Gamla Uppsala till dåvarande Östra Aros på 1200-talet. Vi vill blåsa liv i Uppsala hamn, bygga en ny småbåtshamn i höjd med Kungsängsbron, ge bättre service när det gäller broöppningar för nuvarande trafik och utveckla sjölivet i Ekoln och längs farleden Fyrisån.

När det gäller bostadsfrågan är det självklart nödvändigt med utbyggnad, men planerna för Uppsalas tillväxt har gått över styr. Befolkningsprognoserna har fått skruvas ner gång på gång, och problemet nu är inte bostadsbrist utan barnbrist.

Kristdemokraterna vill bygga Uppsala med utgångspunkt i stadens profil som en lärdomsstad på slätten. Den historiska siluetten med Domkyrkan, Uppsala Slott och Carolina Rediviva ska bestå. Vi vill utveckla även det medeltida centrumet med pietet och i överensstämmelse med de historiska miljöerna.

Fokus för utbyggnad har ensidigt legat på lägenheter i höghus. De allra flesta vill någon gång i livet bo i eget hus, och därför har vi ihärdigt drivit frågan om fler egnahemsområden, även centralt i Uppsala. Exempel är Stabby och Söderby Trädgårdsstäder. Några av Uppsalas mest attraktiva miljöer utvecklades som sådana områden efter förra sekelskiftet – Svartbäcken, Fålhagen och Sommarro. Det är inte enbart villor som ska byggas, utan gröna områden ska utvecklas utifrån människors behov och önskemål där det finns möjlighet att äga sin egen bostad. Genom ett antal åtgärder som tomträtt, en aktiv markpolitik, större serier i byggandet och hårdare krav på byggaktörer kan både egnahem och lägenheter uppföras på ett sätt som gör att även vanligt folk har råd att bygga och bo.

Vi ser gång på gång hur stadsplanerares och arkitekters idéer får gå före vanliga människors önskemål. Ett typexempel är utbyggnadsplanerna i Lunsen där dagens Sävja ska utökas till en stad med 60 000 invånare på 30 år. Det är varken en hållbar eller realistisk utveckling, och vi vill se en helt annan, småskalig, stadsutveckling i den här delen av Uppsala.

Uppsala har historiskt varit en handelsplats och vi måste fortsatt arbeta för att bibehålla en levande innerstad för alla. Det ska finnas ett gott samarbete med aktörer i innerstaden som handel, restauranger, fastighetsägare, studentnationer, besöksmål och ett arbete med att bibehålla attraktivitet, tillgänglighet, trivsel och puls. Parkeringsavgifterna behöver sänkas och antalet parkeringsplatser behöver vara tillräckliga för både handelns och de boendes behov.

Uppsala kommun behöver fortsätta att ligga i framkant vad gäller klimat- och miljöarbetet. Kristdemokraterna anser att det behövs fortsatt omställning av fordon och bränslen, fossilfri elproduktion och ett fortsatt gott samarbete inom Uppsala klimatprotokoll. Bara med förenade krafter mellan näringsliv, kommun och civilsamhälle kan vi skapa en grön, attraktiv och hållbar stad för alla invånare.

Elektrifiering av transporter är inte bara en viktig klimatåtgärd utan även en säkerhetspolitisk nödvändighet. Oljan används som ett politiskt maktmedel av auktoritära regimer och vi behöver stärka Uppsalas motståndskraft vid kriser, prischocker och hybridhot.

KRISTDEMOKRATERNA I UPPSALA VILL DÄRFÖR ATT:

1) Bostadsbyggandet ska inriktas mot småhus och trädgårdsstäder

- ✓ En planering för trivsamma trädgårdsstäder med prisvärda bostäder även centralt i Uppsala inleds.
- ✓ En ny järnvägsstation i södra Uppsala och fler E4-påfarter byggs.
- ✓ Arbetet inom Uppsala klimatprotokoll ska utvecklas genom fler deltagande företag och organisationer och fler konkreta förslag på gemensamma klimatåtgärder.
- ✓ Vid förtätning ska målsättningen vara att inte bygga för höga hus som skuggar varandra – en mänsklig skala och trevlig arkitektur ska vara ledstjärnor. Hus högre än 4-5 våningar bör undvikas.

2) Staden byggs för trivsamhet och trygghet

- ✓ Kommunen ska, även inne i staden, i mycket högre utsträckning planera för egnahem och trädgårdsstäder än dagens fokusering på lägenheter i höghus.
- ✓ Planerna för södra och sydöstra Uppsala omarbetas med fokus på egnahemsområden och trivsamhet.
- ✓ Kristdemokraterna utvecklar gärna stadens historiska centrum men det måste då ske med en historisk arkitektur som överensstämmer med omgivningen
- ✓ Förskolor, skolor samt äldreboenden och LSS-boenden ska finnas med tidigt i planarbetet.
- ✓ Genom att bevara åkermarken runt staden upprätthålls livsmedelsproduktion och krisberedskap.
- ✓ Det försämrade säkerhetsläget ska beaktas, bland annat ska möjligheten för fler skyddsrum utredas.

3) Man ska kunna ta sig fram även med bil

- ✓ Spårvägsutbyggnaden avbryts, och kollektivtrafikförsörjningen sker med ett utbyggt bussnät med högkapacitetsbussar.
- ✓ Ingen ny bro över Fyrisån vid Ultuna byggs.
- ✓ Framkomlighet och flöde i trafiken ska prioriteras, avskaffa bussklackar vid exempelvis Boländerna och inför grön våg. Bilar ska inte gå på tomgång i onödan.
- ✓ Vid ingrepp i trafikmiljön ska särskilt beaktas behovet av framkomlighet för utryckningsfordon, nyttotrafik och medborgarnas vardagstrafik, exempelvis vid busshållplatser.

- ✓ Säkerställ framkomlighet för bilen genom fungerande kringleder och möjlighet att nå målpunkter i city – slopa dubbdäcksförbud.
- ✓ Skapa bättre förutsättningar för båttrafik genom ny småbåtshamn vid Kungsängen, bättre öppningsservice för broar, billigare kajavgifter och bättre samarbete med båtföreningarna.
- ✓ Trafikplanen ska uppdateras med kringleder (exempelvis sydvästlänk), bättre cykelleder i trivsamma stråk, framkomlighet i city, utökad kapacitet som motverkar köer och en kartläggning av konfliktpunkter mellan gång-, cykel- och kollektivtrafik.
- ✓ Parkeringsnormen ska höjas vid nybyggen och parkeringstaxorna ska sänkas och tas bort kvällar, helgdagar och nätter.
- ✓ Skapa nya parkeringsmöjligheter genom centrala parkeringshus och fungerande gatuparkeringar som ersätter dem som försvinner (Österplan, Odinslund, Fyristorg och så vidare).
- ✓ Inför 2 h gratis eller kraftigt rabatterad korttidsparkering i city för att stimulera centrumhandeln, med en utformning som optimeras i dialog med handeln.
- ✓ Tillåt tester av självkörande elfordon i Uppsala och minska på så sätt bilberoendet i innerstaden, öka tillgängligheten för äldre och personer med funktionsnedsättning och ta till vara innovationskraft och en växande techsektor.

6. Svenska värderingar ska styra samhällsbygget, inte islamism, hederskulturer eller kvinnoförtryck

> Det svenska kulturarvet, byggt på kristen etik och humanism och därmed en del av den västerländska kulturen, har bidragit till skapandet av vårt lands lagstiftning och rättstradition [...] Jobb, kunskap i svenska språket och det civila samhället är viktiga nycklar till integration. I det civila samhället möts människor med olika bakgrund, kontakter knyts, personer utvecklas i gemenskap och får möjlighet att känna samhörighet. Sådant underlättar en väl fungerande integration. (KD:s principprogram s 39)

I Sverige har hög arbetsmoral, ärlighet, självständighet och respekt för polis och rättsväsende varit exempel på viktiga värden som har präglat vårt land. Dessa värden måste genomsyra även integrationen av nyanlända. Delaktighet, tillit och ansvarstagande är avgörande för en god samhällsgemenskap. Det ska löna sig att arbeta, inte att ta emot bidrag, eller fuska och utnyttja välfärdssystemen. Under ett millenium har den kristna etiken präglat Sverige, fridslagar har antagits, slaveriet avskaffats, tryckfrihet och allmän rösträtt har införts och Europakonventionen om mänskliga rättigheter har ratificerats. Alla dessa västerländska och svenska värderingar grundade i den kristna etiken kan vi vara stolta över, och de är något vi ska slå vakt om även i ett samhälle som präglats av stor invandring under de senaste decennierna.

Vi ska inte skämmas för detta svenska kulturarv, utan måste stå upp för det och utveckla det. Svenska flaggan är en samlande symbol för hela vår befolkning, också olika minoritetsgrupper. Den kristna kyrkans betydelse för vår samhällsutveckling är ett viktigt kulturarv som är positivt och inte ett hot mot våra svenska värderingar – därför har skolavslutningar i kyrkan en självklar roll även framgent, och våra helgdagar och traditioner ett viktigt värde. Det är dock inte för att saker finns i Sverige som de är värda att bevara – det handlar inte om att dansa runt midsommarstången, äta sill, stå i kö, knyta handen i byxfickan eller åka till sommarstugan utan om att stå upp för de universellt goda värden som är uttryckta i exempelvis Europakonventionen. Demokrati, jämställdhet mellan könen, delaktighet i samhället och jämlikhet, människovärde, den enskildes frihet och värdighet är i stället exempel på sådana svenska värderingar som vi måste värna, och som vi inte får ta för givna.

Samtidigt ska vi ta vara på de positiva tillskott som nya människor har gett det svenska samhället, och se potentialen och förmågorna hos varje enskild individ. Grundläggande utgör inte människor med en annan kulturell bakgrund ett hot, utan varje människa har ett egenvärde och har var och en något att bidra med. Människor som flyttat hit kan hjälpa oss att upptäcka och åtgärda brister i vårt samhälle, som onödig byråkrati, otillräckliga kontrollsystem eller dålig service.

Utgångspunkten i vår integrationspolitik är en respekt för de grundläggande värderingarna, och en vilja att ge människor verktyg att ta ansvar för sitt eget liv. Politiken ska verka för att människor arbetar – inte tar emot bidrag, är aktiva deltagare i samhällslivet – inte passiva, och lever i samhällsgemenskap – inte i utanförskap. Det är ett stort problem att så många i Uppsala lever på försörjningsstöd och får sina bostäder bekostade av det offentliga. Vi måste öka ansträngningarna och incitamenten för att få in människor i sysselsättning. De grundläggande värderingarna ska förmedlas tillsammans med det viktigaste integrationsverktyget av dem alla, svenska språket. Bara genom att vara tydlig med vad som förväntas av någon som kommer hit, ger vi den personen en möjlighet att leva upp till förväntningarna. Man ska också kunna förvänta sig att personer med uppehållstillstånd eller svenskt medborgarskap ska kunna tillgodogöra sig samhällsinformation på svenska språket.

Misslyckad integration innebär ett hot mot samhällsgemenskapen. Vi får aldrig acceptera att parallellsamhällen byggs upp. För den som inte deltar i samhällsgemenskapen utan i stället motverkar den ska det finnas kännbara konsekvenser. Att ställa krav på sina medmänniskor är nämligen att bry sig om dem.

KRISTDEMOKRATERNA I UPPSALA VILL DÄRFÖR ATT:

1) Vi ska stå för och befästa de värderingar som byggt Uppsala och Sverige under 1000 år

- ✓ Utöka undervisningen om värderingar samt sociala och etiska koder i Sverige.
- ✓ Vi vill upphandla SFI och göra undervisningen mer effektiv. Man ska kunna kombinera SFI med praktik eller öppen förskola för att exempelvis hjälpa utlandsfödda kvinnor som står långt från arbetsmarknaden.
- ✓ Utbilda personal inom skola och socialtjänst i att upptäcka och bemöta hedersproblematik.
- ✓ Motverka islamism och andra våldsbejakande ideologier, antisemitism, antidemokratiska krafter och försök att destabilisera vårt samhälle.

2) Varje människa kan bidra och ska inte i första hand behandlas som offer eller hjälpobjekt

- ✓ För att nyanlända ska bli berättigade försörjningsstöd ska krav ställas på SFI-utbildning samt samhällsorientering.
- ✓ Identifiera grupper som riskerar att komma att behöva försörjningsstöd och sätt in förebyggande insatser.
- ✓ Det är rimligt med krav på motprestationer, vilket nu införs av regeringen över hela linjen när det gäller flyktingmottagandet. Det ska även gälla det kommunala försörjningsstödet, och andra integrationsinsatser för målgruppen.

3) Uppsala ska byggas med god samhällsgemenskap och gemensamma värderingar

- ✓ Idrottsföreningar, kyrkor, andra föreningar och organisationer är exempel på delar av civilsamhället som bör ha en viktigare roll i integrationsarbetet.
- ✓ Ökad samverkan med näringsliv och arbetsförmedling för att hitta praktikplatser.

7. Landsbygden ska växa, inte stängas ner

Alla människor ska oavsett bostadsort kunna få del av samhällets grundläggande sociala rättigheter och ges rimliga förutsättningar att försörja sig och utveckla sin bygd. (KD:s principprogram s. 49)

Kristdemokraterna vill att hela Uppsala kommun ska fungera, på riktigt. Uppsala är Sveriges största landsbygdskommun med mer än 50 000 invånare utanför staden. Under lång tid har kommunorganisationen fokuserat på Uppsala stadskärna. Vi vill vända på perspektiven. Landsbygden måste erkännas som vår gemensamma garant för krisberedskap och livsmedel, där motorfordon inte straffas ut och där våra kransorter får växa i mänsklig takt. Genom att lyssna på medborgarnas efterfrågan ska vi satsa på trygga boendekedjor och bygga Uppsala bättre, från sockencentra till stadsgator.

Miljö- och hållbarhetsarbete handlar inte bara om sopsortering och att hindra fordonstrafik – det handlar om att hela kommunen ska fungera. Om livsmedelsförsörjning, tillgänglig vård och fungerande kommunikationer.

Många kommunmedborgare bor inte på elsparkcykelavstånd till Uppsala city och till kommunal service, därför vill vi underlätta för landsbygdsbefolkningen. Det är många som behöver ta bilen för att förflytta sig inom kommunen, och detta måste kommunen planera för. Kollektiva trafikslag och cykelbanor ska också byggas ut, men vanligt hederligt folk som behöver bilen för att få vardagen att gå ihop ska inte hindras i detta. Vi måste komma ifrån det ensidiga fokuset på Uppsala stad i den kommunala planeringen.

Utanför Uppsala stad ser vi otaliga exempel på igenlagda åkrar och nedlagda jordbruksföretag. Orter och industrier förfaller, i stället för att kommunen bidrar till att utvecklingspotentialen tas tillvara. Här måste en radikal omläggning av fokus för kommunens planering göras. Jord- och skogsbruksföretagen är stommen i en livskraftig landsbygd och måste hanteras som viktiga parter i näringslivsutvecklingen. Vi måste också på ett helt annat sätt lyssna på medborgarna, och befolkningens önskemål och behov – inte minst på landsbygden. Privatpersoner och näringsidkare ska kunna ta initiativ och bygga företag, byggnader och hus utan en massa onödigt regelkrångel.

När det gäller kommunikationer, som principprogrammet nämner, är det avgörande att de är goda också för landsbygdsbefolkningen. Då gäller det främst bilen, som är avgörande för tillgängligheten på landsbygden. Men också kollektivtrafik där pendlarparkeringar är mycket viktiga, både för bilar och för cyklar. När det gäller cykeltrafik finns det stora problem när det gäller tillgängligheten för omlandet in till staden, vilket vi vill ändra på. Man behöver använda fungerande stråk där det bor människor. Exempel på sådana brister är från Vreta och Bodarna och in till stan, mellan Storvreta och Vattholma, efter Gunsta där cykelvägen tar slut och vidare till Funbo / Marielund / Länna, samt från Bälinge / Ulva kvarn in till stan.

KRISTDEMOKRATERNA I UPPSALA VILL DÄRFÖR ATT:

1) Kransorterna utvecklas med fokus på hela livets boende

- ✓ Gör Storvreta, Almunge, Vattholma, Björklinge och Vänge till starka kommundelscentra
- ✓ Skapa boendekedjor för tillväxt genom att prioritera 60-plusboenden och lägenheter som frigör villor för barnfamiljer och säkrar elevunderlag för skolor.
- ✓ Gör strategiska satsningar såsom tågstationer och utbyggt VA i Vänge och Järlåsa samt trafiksäkra vägar och bostäder, samt cykelbanor mot exempelvis Länna-Almunge, Vreta och Vattholma.
- ✓ Skapa levande sockencentra genom en aktiv planläggning av boende och serviceinrättningar, om möjligt runt en historisk sockenkyrka, så att kollektivtrafik, skolor och företag kan växa och utvecklas.
- ✓ För att minska transportbehovet ska servicen i kransorterna, apotek, post och kultur finnas kvar.
- ✓ En aktiv viltförvaltning ska minimera de ekonomiska och praktiska skadorna från okontrollerade stammar av vildsvin och varg på landet.

2) Bilen ska sluta straffas – satsa på framkomlighet

- ✓ Se till att vardagspusslet går ihop även för dem som inte bor på gång och cykelavstånd från stadskärnan.
- ✓ Underlätta för pendlare genom fler pendlarparkeringar vid viktiga bytespunkter i kransorterna, samt fler infarts- och pendlarparkeringar i staden
- ✓ Gör kollektivtrafiken smartare genom tvärbusslinjer – som knyter samman målpunkter utan att behöva gå genom Uppsala city och genom samordning med skolbussar på landsbygden som även finns med i UL:s tidtabell och kan användas av studenter och arbetspendlare
- ✓ Skapa fri rörlighet - genom utbyggd infrastruktur för cykel, kollektivtrafik, fiber och fungerande bilvägar utan onödiga hinder.
- ✓ Trafiksäkerheten ska förbättras särskilt för barn och ungas skolväg

3) Att landsbygdens roll som garant för krisberedskap och trygghet för staden ska stärkas

- ✓ Landsbygden är ett fundament för det civila försvaret och därför behöver infrastruktur och vägar ha en tillräcklig kapacitet och när så behövs byggas ut för en robust kommun som gör att lantbruket, samt vård- och serviceinrättningar fungerar även i kris.
- ✓ Säkra åkermarken för livsmedelproduktion så att matförsörjningen fungerar även i kristider. Ett livskraftigt, lönsamt och fungerande lantbruk är en förutsättning för en levande och säker landsbygd. Vi behöver därför värna böndernas verksamhet, investeringsutrymme, och möjlighet för generationsskiften genom exempelvis avstyckning av mark.
- ✓ Vi behöver tydliggöra beroendet mellan stad och land – tryggheten börjar på landet. Med gårdar och närodlad mat minskar sårbarheten vid kris. Närodlat ska prioriteras i kommunens verksamheter för att stärka den lokala produktionen.

- ✓ Genom att trygga boende och näringsliv på landsbygden kan vi upprätthålla ordning och säkerhet i hela kommunen också vid en samhällskris. Nära vård, drivmedel, VA och energi behöver tryggas genom tillgänglighet även på landsbygden.
- ✓ Deltidsbrandkåren ger trygghet – brandstationerna bör kunna användas som trygghetspunkter

4) Att det lokala medborgarinflytandet utvecklas

- ✓ Bygderåd (paraplyorganisationer för de lokala föreningarna exempelvis idrott, hembygd, bygdegårdar, pensionärsföreningar och kyrkor) i kommunens olika delar bidrar till att beslut inte fattas över huvudet på dem som berörs, och ska därför vara naturliga remissorgan för kommunen. På så vis kan landsbygden få en röst och säkerställa att lokala frågor prioriteras i stadshuset.
- ✓ Stärk samverkan med alla landsbygdsaktörer i form av lokala föreningar, exempelvis idrotts- och vägföreningar. Genom medborgarbudgetar får lokalsamhället inflytande över satsningar i sitt område.
- ✓ Prioritera landsbygdsföretagare lika högt som andra branscher och inkludera även dem i Näringslivsrådet
- ✓ Minska regelkrånglet för byggande på landsbygden så att människor och företag får frihet att utveckla sin egen bygd.

8. Säkerhet och trygghet ska ges alla, brottslighet och gängkriminalitet motverkas

Det viktigaste sättet att bekämpa brottslighet är genom förebyggande insatser och det är framför allt vuxnas ansvar gentemot barn och ungdomar. Familjens roll att fostra och leda de unga är av största vikt [...] Samhället måste vidare ge tydliga signaler om vad som är rätt och vad som är fel. En snabb reaktion på begångna brott och en ökad upptäcktsrisk för förövarna är viktigt. (KD:s principprogram s. 15).

För att vanligt hederligt folk ska vara säkra måste den organiserade brottsligheten tryckas tillbaka. M-KD-L-regeringen har kraftigt tryckt tillbaka kriminaliteten, minskat antal skjutningar, sett till att brottslingar hamnat i fängelse och genomfört en rad åtgärder som bidrar till en ökad trygghet och säkerhet. Uppsala har drabbats hårdare än andra delar av landet under senare år men ett arbete pågår för att komma tillrätta med detta. Kommunen kan fortfarande göra mycket för att minska känslan av otrygghet för Uppsalaborna.

Vi måste både minska de faktiska brotten, hoten och riskerna, och därmed höja säkerheten, och även öka den upplevda tryggheten för de enskilda Uppsalaborna. För att bygga ett samhälle där människor känner sig trygga krävs en mängd åtgärder. Allt från att inrikta stadsbyggnadspolitiken på att skapa säkra miljöer – till att bekämpa den organiserade brottligheten. I grunden handlar det om att bygga ett samhälle där människor känner tillit till varandra och till samhällets institutioner. Här fyller civilsamhället en viktig roll. I föreningar och nära gemenskaper fostras vi till tillit, ansvarstagande och civilkurage.

Att bekämpa brottsligheten är främst ett statligt ansvar i och med att vi har en statlig polis. I väntan på att polisen får mer resurser och blir mer effektiv måste kommunerna stödja det polisiära arbetet. Därför tog vi kristdemokrater 2017 initiativ till kommunala ordningsvakter, ett förslag som sedan har genomförts av det nuvarande styret. Vi vill utöka och påskynda detta ansvarstagande – eftersom vi i våra verksamheter har många och stora kontaktytor i samhället, och därför kan bidra till säkerhetsarbetet. I Uppsala har vi ett gott samarbete med polisen. Detta samarbete behöver prägla större delar av den kommunala verksamheten.

Det är inte bara i Gottsunda det finns problem, även om man skulle kunna tro det med tanke på styrets ensidiga prioritering av just denna stadsdel. Vi behöver öka säkerheten även i Stenhagen, Gränby och Sävja, samt centrala delar av Uppsala som drabbas av återkommande våldsdåd. Tillsammans med polis och rättsvårdande myndigheter behöver vi vidta ett helt batteri av åtgärder. Det gäller exempelvis ordningsvakter, trygghetskameror, bra belysning och borttagande av otrygg vegetation.

Säkerhetstänkandet måste prägla hela kommunens verksamhet så att vi gör allt som står i vår makt att motverka grogrund för kriminalitet, hedersvåld och destruktiva klankulturer och minska risken att farliga värderingar som antisemitism, antidemokratisk aktivism och våldsbejakande extremism får möjlighet att spridas och få fäste i vårt samhälle.

Vi behöver även arbeta mot våld i nära relationer, och befästa tryggheten för kvinnor, män och barn också i hemmiljö. Även här spelar värderingarna en stor roll, vi måste motverka utbredda föreställningar om att kvinnor är mindre värde och kan utsättas för förtryck i familjen. Beslöjningar i form av burka och niqab är yttre uttryck för denna destruktiva kvinnosyn och vi vill därför förbjuda sådan ansiktsmaskering på offentlig plats.

Genom ett aktivt arbete att beivra och möta förslumning i form av skadegörelse, nedskräpning och klotter kan vi upprätthålla ett tryggt och välordnat samhälle. Ett gott samarbete med fastighetsägare, företag och organisationer, förutom brottsbekämpande myndigheter som polis, åklagare och tull, är en nyckel till ett framgångsrikt trygghets- och säkerhetsarbete.

Sedan Ukrainakriget inleddes har det blivit allt mer tydligt att det pågår ett lågfrekvent hybridkrig även mot Sverige i syfte att destabilisera Sverige och andra västerländska demokratier och hindra stödet för Ukraina. Vi måste vara vaksamma mot infiltration från skurkstater som Iran och Ryssland även i vår kommunala organisation. Det arbetet går hand i hand med att motverka välfärdsbrottslighet och korruption, men kräver en medvetenhet om problematiken och en vaksamhet mot de säkerhetsrisker som finns.

KRISTDEMOKRATERNA I UPPSALA VILL DÄRFÖR ATT:

1) Brottsligheten i hela staden ska beivras, inga laglösa områden kan tolereras

- ✓ De kommunala ordningsvakterna ska, i samarbete med polisen utökas och samordnas centralt
- ✓ Våldsbejakande extremism, hedersvåld och antisemitism ska tydligt motverkas
- ✓ Tiggeriet ska förbjudas
- ✓ Öka närvaro av socialtjänst i brottsutsatta områden samt öka socialtjänstens samarbete med polisen
- ✓ Öka vaksamheten och beredskapen mot otillbörlig påverkan från främmande makt, och välfärdsbrottslighet

2) Förebyggande åtgärder ska sättas in för att hindra unga att hamna i kriminalitet

- ✓ Klanstrukturer som grund för kriminalitet ska motverkas
- ✓ Samarbetet mellan polis, skola och socialtjänst ska reformeras och utvecklas
- ✓ Utveckla avhopparverksamheten för kriminella i samarbete med idéburna aktörer

3) Alla som bor i Uppsala ska känna trygghet att gå ut genom en genomtänkt samhällsplanering

- ✓ Fler trygghetskameror ska placeras på brottsutsatta platser i förebyggande och uppklarande syfte
- ✓ Se över gatu- och parkbelysningen och komplettera där det behövs för ökad trygghet
- ✓ Inför policy om klottersanering och åtgärda skadegörelse inom 24 timmar

9. Företagen är grunden för tillväxt, ett gott näringslivsklimat ska återupprättas

Ett konkurrenskraftigt och differentierat näringsliv är en förutsättning för det goda samhället och en god välfärd. Detta innebär i sin tur att ett gott klimat måste skapas och vidmakthållas för ett dynamiskt småföretagande, där enskilda människors idéer, kreativitet och entreprenörskap får möjlighet att blomma ut. (KD:s principprogram s. 47)

Uppsala har de senaste 12 åren med Socialdemokratiskt styre fått ett försämrat näringslivsklimat. I Svenskt Näringslivs årliga ranking har vi fallit från plats 90 år 2012 till plats 266 (av 290) nu. Människor gillar att bo i vår kommun men företagen är missnöjda med kommunens attityd gentemot företagande och den service som kommunen erbjuder. De viktigaste åtgärderna som medlemmarna i Svenskt näringsliv efterlyser är minskad brottslighet (60 %), förbättrat vägnät (56 %) och bättre förståelse hos beslutsfattare (54 %). Kommunen måste göra sin läxa och öka säkerheten, förbättra infrastrukturen och dialogen och servicen från kommunens sida.

Från kommunledningen behöver vi signalera till hela den kommunala förvaltningen att det är god service som våra företagare ska få när de exempelvis vill bygga en uteservering, eller behöver åtgärda sitt brandskydd. Delar av den kommunala förvaltningen har gjort en resa från myndighetskultur till servicekultur, men detta måste omfatta alla delar av kommunens organisation. Framför allt behöver ansvariga politiker prioritera dessa frågor och ha en regelbunden dialog med företagen.

Uppsala har traditionellt en stor offentlig sektor med många stora offentliga arbetsgivare såsom kommunen, Akademiska sjukhuset, universiteten och flera statliga myndigheter. När det gäller näringslivet är många av våra större företag delar av internationella koncerner. Det ger oss utmaningar när det gäller exempelvis idrottssponsring och stöd för den lokala bygden. Kommunen kan bidra i att bygga kontaktytor mellan företagen och lokalsamhället och det är extra viktigt att kommunen visar uppmärksamhet, tacksamhet och intresse för de företag som finns här, och som överväger att etablera sig i vår kommun. I Uppsala kommun ska det vara attraktivt och finnas möjligheter både att starta företag, att flytta hit företag och att lägga en grund för att de företag som finns kan växa.

Det privata näringslivet har dock vuxit kraftigt i Uppsala under senare år. Den akademiska miljön ger unika möjligheter till innovativa företag, kompetensutveckling och inflöde av arbetskraft. Dessa möjligheter måste kommunen ta vara på. Spetskompetens som söker sig till Uppsala måste kunna erbjudas bra bostäder, goda skolor och en infrastruktur som fungerar väl.

På det arbetsmarknadspolitiska området så måste vi vända utvecklingen med att många låses fast i bidragsberoende, och fortsätta den tydliga prioriteringen att föra människor från bidrag till egen försörjning. När vi stävjar kriminalitet och bidragsfusk i samhället ökar vi utrymmet för de företag som är seriösa och gör rätt för sig.

KRISTDEMOKRATERNA I UPPSALA VILL DÄRFÖR ATT:

1) Servicen till företagen ska prioriteras i hela kommunorganisationen

- ✓ Förbättra kommunens service gentemot företagare, exempelvis inom tillsyn, bygglov och brandsäkerhet – inför tydliga tidsbestämda servicegarantier
- ✓ Underlätta för nystartade och internationella företag som vill etablera sig i Uppsala genom att utveckla samarbete och koordinering mellan akademi, näringsliv och kommun
- ✓ Utmanarrätt och valfrihetssystem (LOV) tillämpas för att öka mångfalden av utförare inom olika kommunalt finansierade verksamheter
- ✓ Stärk Uppsalas stadskärna genom en utökad citysamverkan och öka attraktiviteten genom åtgärder som efterfrågas av handeln, fastighetsägarna och andra centrala aktörer (exempelvis studentnationer, muséer och kyrkor).
- ✓ Förenkla och förbättra offentliga upphandlingar genom mindre detaljstyrning och genom ökad dialog med leverantörer. Potentialen i idéburen sektor ska särskilt beaktas.
- ✓ Oseriösa företag ska rensas ut genom att bekämpa bidragsfusk och kriminalitet i samverkan med statliga myndigheter och genom större samverkan inom kommunen.

2) Kompetensförsörjningen ska tryggas genom att företagens behov blir utgångspunkt för kommunens utbildningar och arbetsmarknadsinsatser

- ✓ Genomför dialoger med företagen och branscherna hur vi kan förbättra kompetensförsörjningen – programråden är en viktig sådan kontaktyta
- ✓ Arbeta mer aktivt tillsammans med näringslivet för att få personer med funktionsnedsättning och försörjningsstöd i arbete vilket ger lägre kostnader för kommunen
- ✓ Ta vara på Uppsalas unika möjligheter att behålla unga nyutbildade studenter till Uppsalas arbetsmarknad genom att ge förutsättningar för unga människor att etablera sig i kommunen – få fast bostad, hitta skolor, bilda familj och få kunskap om den växande arbetsmarknaden.

3) Innovation och AI ska utnyttjas för utveckling av Uppsala

- ✓ Locka innovativa företag bland annat inom tech- och AI att etablera sig genom bra testmiljöer, kompetensförsörjning och ett gott företagsklimat
- ✓ Använd AI för att effektivisera kommunens egen administration, minska byråkratin och frigör resurser till kärnverksamheten, och förbättra på så sätt beslutskraften och servicen till medborgarna
- ✓ Säkerställ att all användning av AI sker med höga krav på transparens, dataskydd och mänsklig kontroll

4) Skatten ska sänkas genom att kärnverksamheten i kommunen prioriteras

- ✓ Inkomstskatten ska sänkas genom prioritering av kärnverksamheten, vilket ökar attraktiviteten för arbetskraft att söka sig till Uppsala
- ✓ Kommunens kostnader ska ses över i varje led, särskilt ska onödiga administrativa enheter, chefer samt overheadkostnader tas bort (såsom antalet kommunikatörer) och kommunens kärnverksamhet prioriteras
- ✓ Förenkla och slimma organisationen så att beslut fattas närmare medborgarna i enlighet med subsidiaritetsprincipen

10. Kultur och idrott tillgängligt för alla, utan skrytbyggen och slöseri

Ett vitalt civilsamhälle är av stor betydelse eftersom engagemang i föreningar, frivilligorganisationer och samfund innebär demokratisk fostran och normöverföring. Det främjar också det personliga ansvarstagandet. Dessutom är det civila samhället en mötesplats där sociala kontakter skapas och utvecklas både inom och mellan generationer. (KD:s principprogram s. 37)

Varje människa förtjänar ett meningsfullt och värdigt liv som vilar i ett kulturliv vibrerande av glädje, bildning, allvar och galenskaper. Bara så kan människan som kulturell varelse tänja på sin unika förmåga att utvecklas känslomässigt och intellektuellt.

Kultur bör ses utifrån ett antropologiskt perspektiv i en vidare kontext som en helhet som inkluderar kunskap, tro, moral, lag, sedvänjor och alla andra förmågor och vanor som människan förvärvat som medlem i samhället. Det är alltså inte bara ”finkultur”, konstutövning eller fritidssysselsättningar som är viktiga utan i grund och botten vad som håller ihop vårt samhälle.

Utifrån denna kultursyn och kristdemokratisk ideologi är det viktigt med ett relationellt perspektiv – kultur blir ett kitt som håller samman samhällsgemenskapen. Ett rikt utbud av kultur, fritidsaktiviteter, idrott och friluftsliv bidrar till ett samhälle som är gott att leva i. Här finns också en viktig folkhälsoaspekt. Uppsala har ett anrikt akademiskt, kulturellt och även idrottsligt liv som lockar besökare till staden. Vårt arv kan både tynga och berika, och det är viktigt att utifrån politiken tar vara på det kulturarv och kraften i civilsamhället som är Uppsalas styrka.

Det är inte i första hand kommunen själv som skapar evenemang och attraktivitet för Uppsala, utan universitet, kulturliv, kyrkor och idrottsföreningar. Exempel på evenemang som drar tusentals besökare till Uppsala är universitetens recentiorsmottagning, bandyfinalen och valborgsfirandet – och numera även Sirius fotbollsmatcher.

Vi behöver en kulturell infrastruktur, och där kan ett offentligt stöd vara nödvändigt för kulturinstitutioner, kulturentreprenörer och fria grupper att kunna bedriva sin verksamhet. Kommunen behöver dock bevaka sin bidragsgivning och sina insatser på detta område så att de får god spridning och inte verkar mot utveckling, och vad människor efterfrågar på det kulturella området. Många delar av kultur-, fritids och idrottsutbudet bär sig kommersiellt och då ska naturligtvis inte kommunen konkurrera ut de verksamheterna utan i stället göra insatserna på områden där ett verkligt stöd

behövs. Det kan gälla utvecklandet av nya verksamheter och i idrotter som har svårt att finansiera sin verksamhet med sponsring och annat stöd.

På idrottens område är det viktigt att stödja breddidrotten som förutom att bidra till föreningslivet har en positiv inverkan på folkhälsan. När det gäller nya arenor så bör dessa, när så är möjligt, byggas, finansieras och därefter drivas av föreningar och näringsliv. Det finns en mängd goda sådana exempel, såsom IFU Arena, Recoverhallen, Fyrisfjädern, Danmark IF:s fotbollsanläggning och SIK i Storvreta.

Även elitidrotten är viktig, och där ser vi hur Uppsala har stora framsteg inom många sporter. Därför bör kommunen på olika sätt stötta och uppmärksamma våra elitidrottsmän.

Vi ser gärna fler badanläggningar, men tycker inte att man ska investera i en ny simhall i Gottsunda för 600 miljoner kronor när den gamla kan renoveras för kanske en tjugondel av kostnaden. Vi vill i stället utveckla Fyrishov, och utreda om det går att få en simhall i en annan del av kommunen.

Kommunen ska sträva efter att erbjuda föreningsidrotten tillgång till idrottshallar och utomhusanläggningar som möter behovet som finns av bredd och elitidrott.

KRISTDEMOKRATERNA I UPPSALA VILL DÄRFÖR ATT:

1) Uppsalas unika kulturarv och aktiva kulturliv ska utvecklas

- ✓ Slå vakt om och bevara det lokala kulturarvet i staden och kommunens bygder och stötta föreningar som gör detta.
- ✓ Utreda möjligheten att införa en utbildning för alla vuxna som inte gått i svensk skola i det svenska materiella och immateriella kulturarvet. Det kan innehålla guidade besök och föreläsningar på muséer och kulturarvsplatser med kulturkanon som utgångspunkt.
- ✓ Uppsala måste få en turistbyrå värd namnet, och mottagandet av turister måste bli bättre genom exempelvis fler bussparkeringar och en starkare profilering som besöksmål
- ✓ Utveckla Gamla Uppsala som turistmål – platsen är unik och har en stark internationell lyskraft som måste tas tillvara bättre.
- ✓ Utveckla Uppsala slott som stadens historiska centrum tillsammans med staten som fastighetsägare, och även området runt Domkyrkan där Svenska kyrkan har en viktig roll.
- ✓ Uppmuntra och stötta civilsamhället att ordna aktiviteter som drar besökare till kommunen, och ta tillvara kraften hos mecenater och crowdfunding för att bredda finansieringen av kulturen
- ✓ Stöd till kulturlivet ska utformas på ett sådant sätt att särskilt grupper som annars har svårt att ta del av utbudet får en större möjlighet att göra det, exempelvis barn- och ungdomar.
- ✓ Säkerställ bibliotekens plats som en öppen mötesplats, med god ordning och tysthetsnorm
- ✓ Med tanke på Uppsalas unika historiska roll bör vi påverka staten att förlägga något av alla statliga muséer i Uppsala.

2) Ge idrottsföreningar och civilsamhället möjlighet att utveckla idrotten

- ✓ Idrottsföreningar ska ges större möjligheter att driva och äga sina anläggningar för att få bättre kostnadseffektivitet, större inflytande och bättre kvalitet.
- ✓ Vi vill ha fler badmöjligheter. Genom att renovera Gottsundabadet i stället för att bygga nytt för 600 mnkr frigörs medel för att utreda badanläggning på annan plats i kommunen (Stenhagen, Storvreta, Sävja exempelvis).
- ✓ De kommunala anläggningarna såsom skolgårdar och skolidrottsplatser ska göras mer tillgängliga och flexibla så att de kan nyttjas av alla, kvällar och helger
- ✓ Vid utbyggnad av nya bostadsområden ska fristående aktörer ges möjlighet att bidra med lokaler för kultur-, fritid och idrott.
- ✓ Kommunen ska säkerställa en god infrastruktur, såsom tillgång till kollektivtrafik och parkeringsplatser, när idrotts- och kulturanläggningar byggs, i samarbete med föreningarna själva.
- ✓ Ta vara på framstående föreningars betydelse att främja bredd och spets i idrottslivet, där även Uppsalas idrottsgymnasium har en viktig roll.
- ✓ Vid nybyggnation av anläggningar ska föreningsidrottens behov beaktas. Exempel på klubbar som drivit utveckling av anläggningar är SIK:s skidskyttebana i Storvreta, Uppsala simsällskap (ny simarena) och Almtunas (ishallar) verksamhet i Gränby. Där ska kommunen stötta och ta vara på drivkraften att bygga upp anläggningar som kan sätta Uppsala på kartan.

3) Ta vara på kraften i det lokala föreningslivet

- ✓ Utveckla fora för god samverkan med föreningslivet.
- ✓ Inventera områden där idéburen sektor kan ta över delar av kommunens verksamhet, exempelvis genom upphandlingar.
- ✓ Använd civilsamhället som en viktig kanal i arbetet mot kriminalitet, för integration, och därmed för ökad trygghet och en bättre samhällsgemenskap.
- ✓ Säkerställ att kommunen inte delar ut bidrag till antidemokratiska organisationer, och dra in bidrag som motverkar integration och förstärker utanförskap.